

Ympäristöjuridiikan kirjoitusohje

Ympäristöjuridiikka-lehdessä lähteiden dokumentointi sijoitetaan alaviitteisiin.

Ympäristöjuridiikka-lehden viittauskäytännössä jokaisen käytetyn lähteen kaikki bibliografiset tiedot tulee *ensimmäisellä kerralla* ilmoittaa. Viittauskäytännön ohjeena hyödynnetään **Viittaaminen kotimaisissa oikeustieteellisissä julkaisuissa 2017** -suositusta. Tämä ohje täydentää mainittua suositusta.

Jos samalta kirjoittajalta on useita julkaisuja samalta vuodelta, käytetään seuraavaa merkintätapaa

Pekka Vihervuori, Maa-ainesten ottaminen ja suojeleminen. Lakimiesliiton kustannus 1989. (Vihervuori 1989a)

Pekka Vihervuori, Ympäristöoikeuden ja esineoikeuden suhteesta, s. 26–51 teoksessa Esineoikeuden rajat. Turun yliopisto 1989. (Vihervuori 1989b)

Suoraan internetlähteeseen viitattaessa verkko-osoite kirjoitetaan < > merkkien sisään. Verkko-osoitteen perään tulee aina merkitä () sulkujen sisään vierailupäivämäärä. Näin tulee menetellä myös artikkeleiden osalta, jotka löytyvät vain sähköisessä muodossa.

Jaana Paanetoja, Työehtosopimuksessa sovittujen työaikasidonnaisten korvausten raukeaminen – vanhentumisaika vai kanneaika? Edilex 5/2019, s. 1–11 <<https://www.edilex.fi/artikkelit/19464>>. (23.2.2019)

Huom. jos internetistä löytyvä julkaisu löytyy myös painettuna versiona, verkko-osoitetta ei tule lisätä lähteen perään.

Jos kirjoittajia on *enemmän kuin kolme*, ensimmäisen kerran jälkeen tulee hyödyntää lyhennettyä rakennetta.¹

Pekka Hallberg – Auvo Haapanala – Ritva Koljonen – Hannu Ranta – Jukka Reinikainen, Maankäyttö- ja rakennuslaki. 3. uud. painos. Talentum 2015.

¹ Toimitetuissa kokoomateoksissa lyhennettyä rakennetta voidaan käyttää toimittajien osalta jo ensimmäisellä kerralla, jos toimittajia on enemmän kuin kolme.

Hallberg ym. 2015, s. 10.

Lähtökohtaisesti tulee aina viitata niille sivuille, joilta tieto on peräisin. *Poikkeuksellisesti* voidaan käyttää s. merkinnän sijaan merkintää passim. (jos jokin lähde käsittelee kirjoituksen aihetta kokonaisuudessaan) tai esim. s. 10 ss. (kun laaja alue alkaa tietyltä sivulta eteenpäin). Myös pelkästään kirjoittaja ja ilmestymisvuosi voidaan mainita, jos halutaan informoida lukijaa tietyn tutkimuksen olemassaolosta tai vastaavaa.

Ensimmäisen kerran säädökseen viitattaessa ilmoitetaan säädöskokoelman numero, säädöksen antamisvuosi ja myöhemmin tekstissä käytettävä lyhenne:

hallintolaki (434/2003, HL)

Suomen perustuslaki (731/1999, PL)

rikoslaki (39/1889, RL)

Säännökset (pykälät) yksilöivien numeroiden ja §-merkin käyttö on erilaista riippuen siitä, mikä laki on kyseessä. Esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) kohdalla §-merkki lisätään aina lainatun/tulkitun/jne. säännöksen perään. Sen sijaan RL:n kohdalla menettelytapoja on kaksi: RL 48:1 tai RL 48 luvun 1 §. Erilainen merkitsemistapa johtuu siitä, että MRL:ssa on juokseva §-numerointi lain alusta loppuun, kun taas rikoslaisissa jokainen luku alkaa §-numerolla yksi ja tästä syystä on aina erikseen yksilöitävä, mistä luvusta on kulloinkin kysymys.²

HL 45.2 § (= hallintolain 45 §:n 2 momentti)

RL 6:8.1,4 (= rikoslain 6 luvun 8 §:n 1 momentin 4 kohta)

Lain säännöksiin viittaaminen vaihtelee hieman riippuen viittauksen kohteena olevasta säädöksestä. Sellaisiin säädöksiin, joissa on juokseva §-numerointi läpi säädöksen, viitataan merkitsemällä tekstiin viitatus §:n numero ja numeron perään §-merkki (ks. yllä hallintolakia koskeva esimerkki).³ Jos puolestaan kyseessä on säädös, joka on jaettu lukuihin ja §-numerointi alkaa jokaisen luvun alussa

² Muita RL:a vastaavia lakeja ovat muun muassa vesilaki (587/2011, VL), maakaari (540/1995, MK) ja ulosottokaari (705/2007, UK).

³ Tekstissä viittausta käytetään esimerkiksi näin: ”Hallintolain 45 §:n mukaan...”.

uudestaan, ei tällöin käytetä §-merkkiä vaan viittaus tapahtuu kaksoispistettä apuna käyttäen (ks. yllä rikoslakia koskeva esimerkki).⁴

Jos jokin säännös ei ole sisältynyt alkuperäiseen säädökseen tai säännöstä on myöhemmin muutettu, tulee tekstiin sisällyttää myös annetun tai muutetun säännöksen säädöskokoelman numero ja antamisvuosi, ainakin kun säännökseen ensimmäisen kerran⁵ viitataan:

Metsälain (1093/1996) 14b § (1478/2009) koskee menettelyä liito-oravailmoituksesta.

Euroopan unionin lainsäädäntöön viitattaessa käytetään säädösten pitkien nimien vuoksi vakiintunutta lyhennettä. Ensimmäisen kerran unionin oikeudelliseen säädökseen viitattaessa ilmoitetaan säädöksen lyhennetty nimi, lyhenne sekä säädöskokoelman numero:

Vesipuidedirektiivi (2000/60/EY, VPD)⁶

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tapauksiin viitataan täydellisine tunnistetietoineen seuraavasti:

*Vilho Eskelinen -tapaus*⁷

*Ciubotaru-tapaus*⁸

Ensimmäisen kerran jälkeen *alaviitteissä* mainitaan lyhyempi muoto esim.

Vilho Eskelinen ja muut v. Suomi (2007), kohta 20.

Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisut yksilöidään käyttämällä ECLI-tunnusta tunnistetietoina alaviitteessä. Ensimmäisellä kerralla tulee aina viitata ratkaisun täydellisiin tunnistetietoihin.

*Schempp-tapaus*⁹

⁴ Tekstissä viittausta käytetään esimerkiksi näin: ”Rikoslain 6:8:n mukaan...”. Poikkeuksena tästä on tilanne, jossa kirjoitetaan lukunumerointi auki esimerkiksi muotoon: ”Rikoslain 6 luvun 8 §:n mukaan...”.

⁵ Tarvittaessa muutetun säännöksen yksilöintitiedot on mainittava tekstissä myöhemminkin riippuen asiayhteydestä. Tämä siksi, ettei synny sekaantumisvaaraa siitä, tarkoittaako kirjoittaja nimenomaisesti vanhaa jo kumottua säännöstä vai uutta säännöstä.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1–72).

⁷ Vilho Eskelinen ja muut v. Suomi, 63235/00, suuri jaosto, 19.4.2007, kohta 40.

⁸ Ciubotaru v. Moldova, 27138/04, 27.4.2010, kohta 59.

⁹ Asia C-403/03, Egon Schempp v Finanzamt München V, EU:C:2005:446, kohta 19.

Myöhemmin *alaviitteissä* tule käyttää lyhennettyä muotoa. Lyhennetyssä muodossa on yleensä asiosaisen nimi tai nimi, jolla tapaus/ratkaisu on muuten tunnettu.

Schempp C-403/03, kohta 19.

Kotimaisissa oikeustapauksissa tekstiin merkitään näkyviin tuomioistuimen nimilyhenne ja tapauksen tunnistetiedot. Esimerkiksi:

KKO 2011:37

KKO 1983 II 193

KHO 1980 A II 78

KHO 1999:30

Yllä olevat korkeimman hallinto-oikeuden päätökset ovat *vuosikirjaratkaisuja*, joiden tunnistetietoina on käytettävä vuosikirjanumeroa (esim. KHO 2015:123). Tietokannoista löytyy myös muita julkaistuja ratkaisuja. KHO:n ratkaisujen osalta näiden tunnistetietoina annetaan ratkaisun antopäivämäärä sekä taltionumero. Ratkaisun tunnistetietojen perään on lisäksi kirjoitettava lyhenne ATK tai LRS (riippuen siitä, onko ratkaisu annettu ennen 30.9.2002 vai sen jälkeen) kertomaan siitä, että kyseessä on muu kuin vuosikirjaratkaisuna julkaistu KHO:n ratkaisu.¹⁰ Nykyisin KHO julkaisee vuosikirjapäätösten sekä lyhyiden ratkaisuselosteiden lisäksi myös *muuta päätöksiä*, jotka erotetaan viittauksissa ilmaisulla 'muu päätös'. *Julkaisemattomiin* KHO:n ratkaisuihin merkitään vain päivämäärä ja taltionumero:

KHO 31.12.1999 t. 4328 (ATK)

KHO 11.7.2005 t. 1762 (LRS)

KHO 21.8.2014 t. 3299 (muu päätös)

KHO 12.9.2002 t. 2154

Oikeudellisissa kirjoituksissa voi tulla tarve käyttää myös esimerkiksi hovioikeuksien, hallinto-oikeuksien tai markkinaoikeuden oikeuskäytäntöä. Hovioikeuksien ja hallinto-oikeuksien tunnisteena

¹⁰ KHO antoi ensimmäisen lyhyeksi ratkaisuselosteeksi nimetyn päätöksensä 30.9.2002. Tätä aiemmin julkaistujen muuten kuin vuosikirjaratkaisujen yhteydessä KHO käytti ATK-merkintää. Sanottu koskee vain korkeinta hallinto-oikeutta. Korkein oikeus ei julkaise lyhyitä ratkaisuselosteita, vaan kaikki KKO:n julkaisemat ratkaisut ovat vuosikirjaratkaisuja.

käytetään päätösnumeroa (nimitetään myös taltio- tai ratkaisunumeroksi) antopäivän jälkeen. Markkinaoikeus käyttää omaa tunnistettaan.

Itä-Suomen HO 17.3.2011 210

Helsingin HaO 30.12.2010 10/1149/2

MAO 391/18

Vastaavalla tavalla lähteenä voidaan käyttää myös eduskunnan oikeusasiamiehen ja valtioneuvoston oikeuskanslerin ratkaisuja, joissa hyödynnetään diaarinumeroa:

AOA 31.8.2004 dnro 3130/4/02

OKA 29.12.1999 dnro 434/1/99

Joissakin tapauksissa voi olla tarvetta viitata myös esimerkiksi vakuutuslautakunnan tai kuluttajariitalautakunnan lausuntoihin ja alueellisten tai paikallisten viranomaisten päätöksiin. Näihin tapauksiin viitataan diaarinumerolla seuraavasti:

VKL 16.5.2012 dnro 675/11

KRIL 28.10.2008 dnro 324/81/2007

ESAVI 17.9.2015 dnro 7406/2015

Helsingin syyttäjänvirasto 24.8.2018 dnro XX/YY/2018

VKSV 24.8.2018 dnro XX/YY/2018